

Namnet ack. **kana** ingår i ortn. fsv. *Kanathorp* i Smål., som förmodligen ock varit det fsv. namnet på Kantorp, Sköldinge sn, Sö.

Översättning: Ingjald och -ulv reste denna sten efter Kane, son till Gunne.

70. Hedenlunda, Vadsbro sn, Oppunda hd.

Pl. 38.

Litteratur: L. 900; D 8vo 56; L. Hallman, Blacksta och Wassbro socknar 1748 och 1759, utg. av S. Wallin, Sthm 1917, s. 34, teckn.

Om runstenens historia meddelas i D 8vo 56 följande: »Stenen, hvilken fordom lærer stått i skogen norr om Hedenlunda vid vägen till Flens socken, har i medlet af 1700-talet blifvit störtad och lagd till trädgårdstrappa vid gården, och när han några år därefter skulle åter föras till sitt gamla ställe, »så slogo honom vårdslösa händer midt i tu». För flera år sedan var det öfre stycket af honom inlagdt i en trädgårdsmur och finnes nu rest å en liten kulle i parken. Det nedre och mindre stycket är förkommet. En i orten befintlig gammal teckning deraf (gjord af Lars Hallman) har blifvit fogad till min ritning af det återstående större stycket, så att inskriften nu framträder hel.»

Ämnet är granit, höjden 1,40 m, bredden vid foten 63 cm, vid toppen, tangerande nedre slinglinjen, 50 cm, slingans bredd 11 cm.

I 1—11 **kitilhaufpi** funnos 1—5 på det förkomna mindre stycket, 6—7 äro dolda under jorden. I 27—36 **raistu stin** finnes blott nedre delen av **tu** och **in**. Av 50—55 **brupur** äro 50—52 **bru** nästan dolda av jorden, 53—55 **pur** liksom på mittytan 56—58 **sin** hava funnits på det förlorade mindre stycket.

Med tillsats av det mindre styckets runor inom [] ävensom övriga felande efter D 8vo 56 är inskriften följande:

[**kitil**]**haufpi** : **auk** : **stinktil** : **pair** : **raistu stin**[:] **pansi** : **at** : **sikiti** : **bru**[**pur**] På stenens mittyta nedifrån: [**sin**] **sinalr** : **sunr** : **ulauf**r .

I 59—64 **sinalr** utgör enligt Bugge, *Runverser* s. 367 omställning för **snialr** med **i** utelämnat framför **r**, liksom i **sunr**, och **a** framför **r** i **ulauf**r, vilka tre ord utgöra förkortad ristning för **snialir**, **sunir**, **ulaufar**, gen. sg. av kvinnonamnet Olov. Troligen beror väl därför på sådan även saknaden av ett **i** uti **stinktil**, **sikiti**, i vilka ljudet ock kunde tänkas saknas i uttalet.

Översättning: Kättilhövde och Stenkättil de reste denna sten efter Sigkättil, sin broder, raska söner till Olov.

71. Hansta, Västra Vingåkers sn, Oppunda hd.

Pl. 38.

Runstenen anträffades 1898 vid Hansta bredvid stora landsvägen i sankmark vid lertag. Den låg utan grund, och man tänkte lägga den till brotrumma, då ristningen upptäcktes och stenen fördes till Kesäter och restes i parkens nordöstra del men upp och ned.

Ämnet är gråsten, höjden efter högra sidan 2,55 m, bredden vid toppen, som nu är fot, 84 cm, slingans bredd 12—15 cm. Den ursprungliga foten löper ut i en spets.

Av jordsyran har ristningen blivit så fräkt, att nästan blott topprunorna 12—19 **pase at fu** kunna sägas vara säkra. Övriga runor, som jag antecknat, äro ytterst osäkra, ofta troligen oriktiga, och med dessa, betecknade med kursivstil, är inskriften följande:

Slingan: — *puirkurnu*⁵*fi*¹⁰ **pase at** *fulka*¹⁵*pur*²⁰ *kaur* + *stisu*²⁵ Korsfoten: *kar*³⁰*pu*³⁵ *liri*⁴⁰

Om tydningen kunna blott förmodanden vågas. 12—15 **pase** bör hava varit ack. sg. m. *pænsi* »denne», som bestämt ett föregående ord, antagligen »sten», fast vad av mig antecknats, synes fjärran därifrån; 16—17 **at** är prep. »efter» framför den avlidnes namn, som blott synas hava utgjorts av 18—20 **ful**, eftersom 21—29 tyckes kunna hava varit **fapurfaur** »farfader» med 30—32 »sin». Namnet **ful** förekommer annars icke men kan tänkas vara kortnamn till *Full(h)ughi*. Korsfotens inskrift börjar med 3 pl. pret. **karpu** »gjorde», som säkerligen följts av ordet »bro».

72. Kesäter, Väster Vingåkers sn, Oppunda hd.

Pl. 38.

Litteratur: Dybeck, Runa fol. I, s. 24.

Dybeck meddelar om denna runsten följande: »Jag kommer ändteligen till den nämnde, förstörde runstenen, hvilken under sednare åren ofta men fåfängt blifvit eftersökt. Han skall hafva varit å Kesäters egor, på gårdet mellan gården och Kolsnaren. Bland prof. J. H. Schröders efterlemnade handskrifter i Akad. Bibl. i Uppsala förekommer en uppsats, af onämnd författare med öfverskrift: *Utdrag utur mina anteckningar öfver min Södermanlands resa i Augusti månad år 1754*. Utdraget sysselsätter sig hufvudsakligen med ifrågasvarande runsten, hvilken der äfven finnes aftecknad sålunda (se Pl. 38). Och efter uppsatsens beskrifning om stenen sannolikt är den enda som finnes, så meddelas hon här i sin helhet (och bristfällighet) sålunda: 'Ändå fägnades våra upmärksamma ögon af ett ålderdoms Minnes märke, äfven samma härskapet tillhörigt, — en runsten på Kesätters ägor bredevid grinden der landsvägen löper fram — på gårdet nedanför herregården halfnionde aln lång (5,04 m), två och en half aln bred (1,47 m), han är för et år sedan först oppfunnen och var jorden aldeles växt öfver honom, at han väl en famn (1,78 m) under jorden legat med en spids, stor, som en hattkull ofvan jord. Bönderna der bredevid tyckte at de i denna stenen skulle finna en tjänlig spiselsten, gräde derföre up honom men när de funno honom för stor gjorde de eld på honom i uppsåt att bränna sönder honom och få honom således lagom stor, men försöket misslyckades, stenen gick i flera stycken än de ville så at han omsider var för dem alldeles otjenlig till detta behof. Det bönderna höllo för en olycka det räkna vi för ganska lyckligt, ty hade de vunnit sitt uppsåt så hade vi aldrig fått reda på denna Runstenens märkvärdiga innehåll; vi jänkade ihop de söndergånga stycken fingo alt i sin ordning till behörig afritning och omsider gjorde oss allesammans upmärksamma både på figur, bokstäfver och sammanhang. Figuren ser så ut som bifogade ritning utvisar och består af ett kors och en sig kring korset kastande orm, så väl i ormslingan som i korset stå dessa orden: *Walfir : urmadur : raistu : stain : dansi : iftir : Frialfr : sin : buna : sin : Gud : hialb : sialdi . Kraistur Man*: Åtskilligt är at i agt taga med denna stenen; öfver sjöbrynen har han intet en alns höjd; och så tyst som han der ligger så förlägger (? vederlägger) han dock med de aldra kraftigaste skähl hela det högstvördade fyndet och vattusättningen, som skall likvähl vara en så pålitlig grund till hela Sväniska historien. Meningen af Inscription är denna: *Änkan — Walfir ristade denna sten efter sin goda Man Frialphur. Gud hjelp denna Christna mannens själ.*' Uppsatsen slutar med en här utelemnad betraktelse öfver rundrakens förhållande till korset. — Hvarken ritningen eller beskrifningen lemnar behörig ledning till full och säker utredning af inskriften.»

I Dybecks slutomdöme om inskriftens tydbarhet måste man ju instämma men många ord äro ju klara och om andra kunna sannolika förmodanden göras. Att upptecknaren för ristning tagit åtskilligt, som icke är sådan, är uppenbart, ävensom läst somt oriktigt,